

"Ние, граѓаните на Косово, одлучни сме во создавањето на слободно, демократско и добронамерно Косово, кое ќе биде дом на сите свои граѓани... Косово нема територијални претензии кон било која друга држава или нејзин дел... Република Косово се состои од Албанци и од останати заедници... Службени јазици се албанскиот и српскиот".

ДЕЛОВИ ОД КОСОВСКИОТ УСТАВ

И покрај малиот број земји кои го признаа Косово како држава, сепак властите во Приштина, со огромна помош од западниот дел на меѓународната заедница, продолжуваат со стратегијата за изградба на држава со сите атрибути, кои ги поседува еден меѓународно признат субјект. Донесувањето на косовскиот Устав во Собранието беше вториот чекор во зацврстувањето на одлуката од 16 февруари оваа година. Албанските власти во Приштина ги удрија темелите на новото општествено уредување. Белград само реторички и нараторски се спротивставуваше и на тој чин, но очигледно дека е беспомошен во намерите да го

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

врати целиот процес назад.

Москва полека но сигурно крева раце од новонастанатата состојба, знаејќи дека продолжувањето на стратегијата за непочитување на реалноста само ѝ носи штета на руската администрација. Од друга страна, пак, Медведев и Путин заткулисно работат на извлекување полза од целата балканска драма, со што ќе го преболат и ќе го компензираат дипломатскиот удар кој им го зададоа западните земји во изминатите месеци.

Сите овие старо-нови моменти дополнително ја отежнуваат состојбата на Балканот и неговата евроинтеграција. Ќе треба да поминат уште години и години за да се искоренат бариерите меѓу народите и инаетот, кој е посилен од сè. Националистичките страсти повторно се враќаат на сцената во меѓусебното општење. Декларативно сите се за Европа, сите се за безвизен режим. Но, кога на маса ќе се стави сработеното, премногу јасно ќе се види дека од Европа сме далеку со децении. Нерешените меѓусоседски спорови, кои се влечат со векови наназад, се одлична основа нашиот регион и натаму да остане европско слепо црево.

"Членките на ЕУ донесоа преуранета одлука за признавање на Косово. Се надевам дека Унијата ќе ја сфати одговорноста за тоа што ги остави на цедило проевропските сили во Србија. Лично посакував да биде донесена друга одлука, но веќе нема смисла да се вртиме назад. Се надевам дека во текот на април ќе сфатат, особено Холандија, колку е важно да се потпише Спогодбата за асоцијација и стабилизација со Белград, со што ќе се направи конкретен чекор за укинување на визите за српските граѓани".

Герхард Шредер

од светските центри на моќта. Очигледно е дека се послушни во моментите кога навистина треба да бидат. Во овој временски период се настојуваше да се покаже дека населението на Косово ја заслужува независноста и сувереноста, дека е поминато времето кога некој друг ќе управува со него. Приштина паметно ја изигра доделената ролја во

Во првите два месеца од стекнувањето на косовската независност властите во Приштина, но и албанското население во областа покажуваат висок степен на дисциплинираност. Нема никакви нервозни знаци со контраакции на провокациите, кои доаѓаат од северниот дел околу Митровица. Албанците ладно реагираат на протестите на Србите во местата каде живеат и не даваат многу коментари за српската дипломатска стратегија, со која се прави обид да се оспори веродостојноста на косовската државност.

Прагматичноста и умереноста во првите седмици од живеењето во независна држава, овозможи Косово да добие преодна позитивна оценка за сопственото однесување. Се разбира, тоа беше и дел од стратегијата на западните земји. Всушност, косоварите прецизно ја извршија задачата која им беше наложена

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЦЕЛТА

КОСОВО ГО УРНА ПРИМАТОТ НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ И СМИСЛАТА НА НИВНОТО ПОСТОЕЊЕ

проектот. Подобро и не можеше. Кога некој има добри ментори, резултатите не се пропуштаат. Тачи и Сејдуи го продолжија патот по кој одеше Ругова. Со моќно лоби, со моќен грб и сè тоа комбинирано со пацифистичко-демократски средства на водење на политиката, крајната цел се постигнува.

По самопрогласувањето на независноста и усвојувањето на косовскиот Устав, сега ќе претстои период на брзо надминување на транзиционите реформи. Тие треба да завршат најдоцна до крајот на летото, кога би требало да почне процесот на зајакнување на институциите на системот, пред сè, на безбедносните. Откако тоа ќе се случи, потоа под покровителство на Брисел и на Вашингтон треба да почне долгиот пат за зачленување на Приштина во европските и во светските институции. Неспорно е дека тука ќе се појават многу проблеми, пред сè, поради острото противење на Москва и на Пекинг и можноста за употребата на вето од нивна страна. Но, како што се менуваат светските геостратешки и геополитички прилики, така со текот на времето ќе почне да се менува и начинот на донесувањето на одлуките, кога станува збор за вклучувањето на нови членки во организациите.

Ветото за Македонија во Букурешт на многумина им ги отвори очите, па се прашаа како може да се најде друг модел на прием на членки, кој би го напуштил принципот за користење на вето од само една земја-членка.

МАНИПУЛАЦИИ СО МЕЃУНАРОДНОТО ПРАВО

Сепак, колку и да се обидува нештата да се прикажат позитивно футуристички, исто толку има и скептични моменти

НАТО ВО НАПНАТА СИТУАЦИЈА

Од ден на ден НАТО е сè позагрижен за состојбите на Косово. Врховниот командант на силите на Алијансата за Европа, Бенц Кредок, неодамна во обраќањето пред американскиот Конгрес предупредил дека мировните сили во Косово се наоѓаат во напната ситуација. Тој ги потенцирал неодамнешните судири на косовските Срби со НАТО и со УНМИК, во кои еден полицаец загина, а десетмина беа повредени. Според Кредок, тоа бил обид на Белград да го подели Косово преку еден паравоен чин. За врховниот командант на европските НАТО сили огромно разочарување претставува и тоа што многу мал број земји на Алијансата досега ја признале независноста на Косово.

во целата ситуација. Изборите во Србија закажани за првата половина на мај веќе почнаа да внесуваат турбуленции во косовската стабилност. Целта на Белград е собраниските и локалните избори да ги спроведе и на територијата на Косово, во областите каде живеат Срби. Тој се повикува на Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН, која сè уште е на сила. Од друга страна, пак, ниту Приштина ниту Вашингтон не

се подготвени таа српска стратегија да ја прифатат како составен дел од косовската иднина.

За САД Косово е суверена држава и ниту една друга држава нема право да распишува и да организира избори во туѓа земја. Русија, пак, застанува на страна на Белград. Недоразбирањата и различните концепти на големите сили неизбежно доведоа до една состојба во која губитници ќе бидат не само Србите

"Предизвикот со кој треба да се соочиме се Србите на север и тоа не треба да биде табу тема. Косово треба да има оперативен план за вклучување на малцинствата и тоа прашање не треба да се остави за понатаму. Ние треба да имаме подобра понуда од Белград за Србите кои овде живеат. Српското малцинство не е опасност за Косово, но од општ интерес е неговата интеграција во општеството. Власти на Косово треба да се извршува на целата територија. Албанците како мнозински народ, треба да ја подат раката на помирување".

Рамуш Харадинај

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО АМБИС

и Албанците, туку и регионот во целина. Интересите на моќните земји на овие простори ги надминаа границите на политичко-дипломатската култура, ги надминаа дури и најлибералните поставки на меѓународното право. Сè е во аут. Никој повеќе не може да се повика на нормите и на стандардите затоа што тие грубо се прекршуваат, никој веќе не може да ја бара правдата пред меѓу-

"Коалицијата собрана околу Демократската партија не смее да дозволи потпишување на Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ, бидејќи со тоа ќе ја потпише и независноста на Косово. Затоа следните избори се многу битни за иднината на Србија и за иднината на Косово. Солана отворено ѝ даде поддршка на коалицијата меѓу Демократската партија, партијата на Чанак и Г17-плус. Јавно го прашувам Солана дали таа спогодба како меѓународно правен договор го почитува територијалниот интегритет на Србија, заедно со Косово или тој договор се однесува на Србија без Косово?"

Воислав Коштуница

"Со усвојувањето на Уставот на Република Косово се очекува зголемување на бројот на државите кои ќе ја признаат независноста на земјата. Ние се надеваме дека Косово ќе го признаат многу држави. Би сакал да истакнам дека треба да го гледате квалитетот на државите кои досега го признаа. Многу е импресивно кога гледаме дека

народните судови, затоа што нивните одлуки секогаш се донесуваат во корист на узурпаторот на правото, а не во полза на оној кој ја бара вистината и правдата. Од ова може да се заклучи дека живеаме во свет преполн со интриги, манипулации, непочитување, фалсификување и незаконско менување на постојните состојби. Тоа ќе потрае. Сега сè е на почеток. Развојните стадиуми на новиот глобален поредок допрва ќе кулминираат во негативна смисла. Девијација врз девијација.

тоа не се мали држави, туку држави со влијание. Владата и Парламентот ќе бидат највисоки авторитети на Косово и убеден сум дека тие ќе се придржуваат кон обврските кои произлегуваат од планот на Ахтисари. Се надеваме дека набрзо ќе ја прошириме нашата мисија и во северниот дел и во енклавите во другите делови на земјата. Ќе ги охрабриме Србите да се движат кон европските интеграции, што ќе влијае врз постојаното спротивставување на Србите од северот на Косово".

Питер Фејт

ПО ПАТ ОДАМ, ЗА ПАТ ПРАШАМ... КОЈ ЛИ ДА ГО ФАТАМ?

"Враќањето на Косово во статус кво позиција е невозможно и непрактично. Треба да се бараат патишта за излез од ситуацијата, но знам дека тоа е сложено прашање. Косово еднострано ја прогласи својата независност. Во таков случај Обединетите нации немаат можност да влегуваат во анализи на кои било политички прашања. Потребите на Белград да одржи парламентарни и локални избори и на Косово е многу деликатна политичко-правна ситуација, која ќе има последици. Затоа од страна на Советот за безбедност на ОН немаше никакви јасни инструкции".

Бан Ки Мун

СМЕНА НА БАН КИ МУН ЗАРАДИ КОСОВО!?

Американско-рускиот двобој добива во интензитет. Водењето на меѓусебните битки на туѓи полигони, отсекогаш било одлика на нивните надворешни политики и стратегии. Вчера Авганистан, денес Косово, утре можеби Иран. Во спорните територии се кршат копјата за надмоќ и влијание, за геостратешките интереси. Ставањето на Обединетите нации во драматично подредена улога во речиси сите позначајни светски случувања не му носи корист на човештвото. Највлијателната светска организација е поразена, понижена, отфрлена, маргинализирана, таа е класичен аутсајдер во светската политика.

Последните генерални секретари во Њујорк беа и се само обични парадери во улога на портпароли на најмоќните. Ниту Кофи Анан, а уште помалку актуел-

ниот Бан Ки Мун, не направија стратегија за враќање на вредностите на универзалното меѓународно право, за враќање на угледот и големината на Обединетите нации. Напротив, со својата сервилна поставеност самите придонесоа за деградација на институцијата која ја претставуваат. Недефинираниот став на Ки Мун за Косово, кој повеќе ја застапува позицијата на Вашингтон, отколку на Советот за безбедност, придонесе за нова политичка мисла и стратегија во Кремљ. Имено, руската администрација размислува за ставање вето на реизборот на генералниот секретар Бан Ки Мун, токму заради неговата политика кон косовското прашање. Во таа насока може да се протолкува и посетата на Бан на Москва минатата седмица. Како да ги омекне Русите? Прашање за кое ќе мора да се избори сам, без помош од западниот свет. Првиот човек на светската организација е во

"Постои ризик Косово да стане како Тајван, бидејќи едностраното прогласување на независноста е призната од некои земји, но покраината не е призната на глобално ниво. Косовскиот проблем допрва ќе се решава, а патот до целосната независност води преку брз прием на Србија во ЕУ. По еден временски период од пет години, сите Срби ќе ја прифатат идејата за постоење на два ентитета, кои ќе бидат во состав на ЕУ. Цел е да се промени начинот на размислување и Србите да го остават Косово на историјата. Сличен пример имаме и во Италија. Со децении постоеше проблемот со Јужен Тирол, каде живее австриско малцинство. По влегувањето на Австрија во ЕУ повеќе не постојат проблемите. Јужен и Северен Тирол се обединети, не постојат граници. За Косово треба да почне нов бран преговори за да се изнајде трајно решение".

Џани де Микелис, поранешен шеф на италијанската дипломатија

голем расчекор, тој буквално е ставен меѓу чеканот и наковалната. Различните стратегии на Москва и на Вашингтон го доведуваат во прашање идното работење на секој иден генерален секретар на организацијата.

САД го притискаат Мун за брз пренос на надлежностите од УНМИК на косовските власти, а Русија од него бара почнување нов круг преговори меѓу Приштина и Белград. Како и да одлучи Кореецот, една од двете штаканици секако ќе добие.